

obecał opublikować sprawozdanie na temat tego zielnika, ale dotychczas nie natrafiałem na tę publikację. Znaczniejsze zbiory zielnikowe trafiły do herbariów uniwersytetów w Czerniowcach i we Wrocławiu.

13. WYKAZ NAJWAŻNIEJSZYCH ŹRÓDEŁ. Archiwalne: Archiwum Państwowe w Krakowie (ul. Sienna 16): sygn. 5-246 (Akta zgonu, rok 1865, Parafia Mariacka, s. 21, nr 181); Spis ludności 1857 r. (Kraków, nr domu 625). Publikowane: *Allgemeine Deutsche Biographie*. Leipzig 1880, t. 12, s. 41; *Biographisches Lexikon der hervorragenden Ärzte aller Zeiten und Völker*. Wyd. II, t. III, 1931, s. 176–177; H. Bukowiecki, 1960–1961. Herbich Franciszek (1791–1865). *Polski Słownik Biograficzny* t. 9: 436–437; J. A. Knapp, 1872. *Die bisher bekannten Pflanzen Galiziens und der Bukowina von [...] Wien*, Wilhelm Braumüller, ss. XXXI + 502; J. A. Knapp, 1900. Franciszek Herbich. [W:] W. Dybowski, Skorowidz do Zielnika Flory Polskiej. *Kosmos* 24: 112; P. Köhler, 2002. *Botanika w Towarzystwie Naukowym Krakowskim, Akademii Umiejętności i Polskiej Akademii Umiejętności. Botany at the Academic Society of Cracow, Academy of Sciences and Letters and the Polish Academy of Sciences and Letters (1815–1952)*. Studia i materiały do dziejów Polskiej Akademii Umiejętności, t. 2; S. Kościński, 1888. *Słownik lekarzów polskich [...]*. Warszawa, ss. XVII + 665, cyt. s. 167; M. Mel'nyk. 1925. Dr. Franc Herbich iak doslidnyk flory skhidnoyi Halychyny i Bukovyny. *Zbirnyk Fiziohrafichnoyi Komisiyi (Sammelschrift der physiographischen Kommission)* 1: 27–41; A. Neilreich, 1865. Fr. Franz Herbich. Sein Leben und sein Wirken. *Verhandlungen der k.k. zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien* 15: 963–975; *Österreichisches Biographisches Lexikon 1815–1950*. Bd. 2, 1959, s. 279; Z. Radwańska-Paryska, W. H. Paryski, 1995. *Wielka Encyklopedia Tatrzańska*. Wydawnictwo Górskie, Poronin, ss. 1555, cyt. s. 406–407; *Wielka Encyklopedia Powszechna Ilustrowana*, t. 27–28, Warszawa 1901, s. 799.

14. MATERIAŁY IKONOGRAFICZNE. A. Neilreich, 1865. Fr. Franz Herbich. Sein Leben und sein Wirken. *Verhandlungen der k.k.*

*zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien* 15: 963–975, zdjęcie z powyższego opracowania jest zamieszczone także w Internecie: [http://www.biologiezentrum.at/pdf\\_frei\\_remote/VZBG\\_15\\_0963-0974.pdf](http://www.biologiezentrum.at/pdf_frei_remote/VZBG_15_0963-0974.pdf).

Piotr KÖHLER

## SPRAWOZDANIA ZE SPOTKAŃ NAUKOWYCH SCIENTIFIC MEETING REPORTS

### VIII OGÓLNOPOLSKIE SPOTKANIE NAUKOWE „BIOLOGIA TRAW” (KRAKÓW, 20–21 LISTOPADA 2008)

#### 8<sup>th</sup> All-Polish Scientific Meeting ‘Grass biology’ (Cracow, Poland, 20–21 November 2008)

To był kolejny, już ósmy, „nasz” listopad. Nasz – to znaczy tych, którzy lubią i chcą rozmawiać o trawach. Spotkanie odbyło się tradycyjnie w Instytucie Botaniki im. W. Szafera PAN w Krakowie. Hasłem przewodnim tegorocznego Spotkania, była myśl rzucona pół żartem, pół serio przez Prof. Romanę Czapik na zakończenie siódmej konferencji w 2006 r.: „Niech żyją i kwitną trawy, pierwsze wśród innych roślin”. Jednocześnie w ten sposób została uczczona pamięć o Pani Profesor, uczestniczącej kilku kolejnych Spotkań, która zmarła nagle w lutym 2008 r.

W VIII Spotkaniu uczestniczyło 60 osób z 16 ośrodków naukowych (uniwersytety, uniwersytety rolnicze, akademie pedagogiczne, instytuty PAN) z Białowieży, Bydgoszczy, Katowic, Kielc, Krakowa, Lublina, Łodzi, Olsztyna, Poznania, Torunia i Wrocławia. Najliczniej reprezentowane były tym razem Kraków, Katowice i Wrocław. Niezmiennie cieszyła organizatorów obecność osób, które zdecydowały się przyjechać na Spotkanie po raz pierwszy. Z przyjemnością trzeba powiedzieć, że nie zawiedli profesorowie Tadeusz Korniak

z Olsztyna i Romuald Kosina z Wrocławia, „weterani” spotkań z trawami, którzy od 14 lat (!) wiernie im towarzyszą i nie opuścili ani jednej konferencji!

Spotkanie trwało tylko półtora dnia, a interesujących problemów do omówienia była moc, z reguły więc brakowało czasu na szerszą dyskusję tuż po zakończeniu poszczególnych wystąpień. Dlatego też dyskusje i polemiki odbywały się głównie podczas przerw.

Wygłoszono 21 referatów i przedstawiono 27 plakatów. W referatach poruszano szeroki wachlarz zagadnień z biologii traw *sensu lato*. Omawiano więc rolę badań molekularnych w taksonomii i chorologii traw (np. „Filogeneza rodzaju *Calamagrostis* (Poaceae: Agrostidinae) i rodzajów pokrewnych” B. Paszko; „Geograficzny wzór zróżnicowania genetycznego *Melica uniflora* – analiza mechanizmów kształtujących zasięg gatunku w Europie” – M. Szczepaniak, E. Cieślak). Mówiono o taksonomii rodziny Gramineae jako całości w aspekcie historycznym („Klasyfikacja traw Roberta Browna” – L. Frey), czy też poszczególnych gatunków („Wybrane cechy biometryczne *Avena fatua* i *Avena ×vilis*” – T. Korniak). Uczestnicy Spotkania zostali nawet zaproszeni w podróż w czasie i przestrzeni na Antarktydę, w poszukiwaniu jedynej występującej tam z natury trawy („Stanowisko taksonomiczne *Deschampsia antarctica* w rodzaju i rodzinie traw – przegląd literatury” – P. Loro), jak też w egzotyczne azjatyckie pasmo górskie, w celu poznania rosnących tam ostnic („Ostnice (*Stipa*) Gór Pamiro-Ałaju (Środkowa Azja) – badania wstępne” – M. Nobis). Kilka referatów dotyczyło mechanizmów i dróg rozprzestrzeniania się traw w różnych warunkach (np. „Sposoby zawlekania traw należących do efemerofitów na teren Polski” – A. Urbisz, czy „Rola mikrosiedlisk tworzonych przez zwierzęta w rozprzestrzenianiu traw” – M. Kucharczyk). Nie zabrakło też wystąpień o tematyce fitosocjologicznej, jak np. o rozmieszczeniu i udziale w zbiorowiskach roślinnych rzadkich w Polsce dwóch gatunków: kostrzewy nitkowatej („*Festuca tenuifolia* – rozmieszczenie i udział w zbiorowiskach roślinnych Dolnego Śląska – P. Kwiatkowski)



i seslerii błotnej („Występowanie *Sesleria uliginosa* w zbiorowiskach z rzędu *Caricetalia davallianae* na obszarze Niecki Nidziańskiej” – K. Towpasz, A. Stachurska-Swakoń). Wyniki długoletnich obserwacji nad przebiegiem sukcesji wtórnej na gruntach porolnych w warunkach eksperymentu przedstawili W. Adamowski i A. Bomanowska („Zmiany udziału traw na nienawożonej łące kośnej w Puszczy Białowieskiej w ciągu 24 lat”), a interesującą prelekcję o wymownym tytule „*Trisetum flavescens* w Polsce – stan wiedzy, pytania, kontrowersje” wygłosił T. Załuski. W części poświęconej cytologii traw znalazły się m.in. referaty: „Analiza przebiegu mejozy u dwóch mieszańców żyta” (J. Krawczyk, M. Hara) oraz „O zmienności skrobi w bielmie traw”, bogato ilustrowany interesującymi i pięknymi fotografiami spod mikroskopu, który – jak zawsze z ogromnym zaangażowaniem i pasją – zaprezentował R. Kosina. Spotkanie zakończył referat o tematyce paleobotanicznej, dotyczący nader rzadkich na terenie Polski znalezisk ziaren pyłku bambusów („Współwystępowanie ziaren

pyłku bambusów *Graminitides bambusoides* oraz grzyba *Tetraploa* w neogeńskich osadach z wierceni Józefina...” – E. Worobiec, G. Worobiec, P. Gedl) oraz wystąpienie zatytułowane „Charakterystyka dobowego rozkładu stężenia pyłku traw w sezonie pyłkowym” (D. Myszkowska, B. Jenner), w którym poruszano zagadnienia ważne z punktu widzenia profilaktyki i leczenia alergii pyłkowej.

Wiele zagadnień podobnych do poruszonych w referatach, zaprezentowano również na plakatach. Oto przykłady kilku z nich: „*Hordeum murinum* w zbiorowiskach roślinnych Wyżyny Śląskiej” (A. Błońska, A. Kompała-Bąba), „Rodzaj *Bromus* na terenach kolejowych Lubelszczyzny” (M. Wrzesień), „Charakterystyka ekologiczna populacji *Stipa pulcherrima* na Wyżynie Małopolskiej” (R. Piwowarczyk et al.), „Zmiany chromosomowe u międzygatunkowych mieszańców *Phleum*” (A. Kula et al.), czy „Zmienność mikrostrukturalna *Brachypodium distachyon*” (A. Jaroszewicz, R. Kosina).

Dla zacieśnienia kontaktów towarzyskich uczestnicy konferencji spożyli w pierwszym dniu wspólny obiad. Spotkaniu towarzyszyła wystawa, bardzo udana od strony poznawczej i artystycznej, nosząca tytuł: „Fotoróżnorodność traw czyli Poaceae w obiektywie (współ) pracowników Zakładu Systematyki Roślin Naczyniowych IB PAN”. Zaprezentowano na niej kilkadziesiąt pięknych fotogramów, zarówno portretów traw, jak też nastrojowych pejzaży. Jej duchem opiekuńczym i głównym konstruktorem był dr W. Paul.

Dla udokumentowania i upamiętnienia krakowskiego Spotkania wszyscy jego uczestnicy otrzymali „zeszyt streszczeń”, piękny plakat ze zdjęciem *Hordeum murinum* (autorstwa Ł. Wilka) oraz fotografii – portrety traw lub pejzaże z trawami. Organizatorzy Spotkania zaplanowali, oczywiście, opublikowanie w roku 2009 materiałów z tegorocznego Spotkania.

Ósma konferencja, podobnie jak siedem poprzednich, miała na celu poszerzanie wiedzy o trawach oraz zintegrowanie tej części środowiska botaników polskich, którzy w swych badaniach podstawowych wiele czasu, miejsca

i uwagi poświęcają Gramineae. Od 14 lat, kolejne Spotkania pozostają forum ożywionej wymiany doświadczeń, wyników prac i przemysłów. Pozwalają na dokonanie przeglądu badań, zarówno już zakończonych, jak też i planowanych. Nierzadko pomagają też zorientować się, jakie problemy wymagają priorytetowego potraktowania, wreszcie – oddziałują inspirująco nie tylko na botaników w ścisłym tego słowa znaczeniu, ale także na łąkarzy i rolników.

Jednakże wiadomo, że dla organizatorów podobnych konferencji nastąpiły trudne czasy, związane głównie ze zdobywaniem środków finansowych. Dlatego, chociaż podkreślano jak zawsze miłą i ciepłą atmosferę krakowskich Spotkań, nie jest pewne, czy listopadowe sympozja będą kontynuowane. Mimo wszystko pozostaje pewna nadzieja, że jednak za dwa lata znowu spotkają się w Krakowie botanicy, pragnący zgłębiać tajemnice traw, aby wiedzieć „jak trawa rośnie” i „co w trawie piszczy”.

Ludwik FREY, Marta MIZIANTY

**XV KONGRES EUROPEJSKICH  
MIKOLOGÓW  
(SANKT PETERSBURG,  
16–21 WRZEŚNIA 2007)**

**XV Congress of European Mycologists  
(Saint Petersburg, 16–21 September, 2007)**



Piętnasty, jubileuszowy, Kongres Europejskich Mikologów (KEM) odbywał się pod hasłem „European Mycology for Global Progress”. Organizatorami Kongresu byli mikolodzy

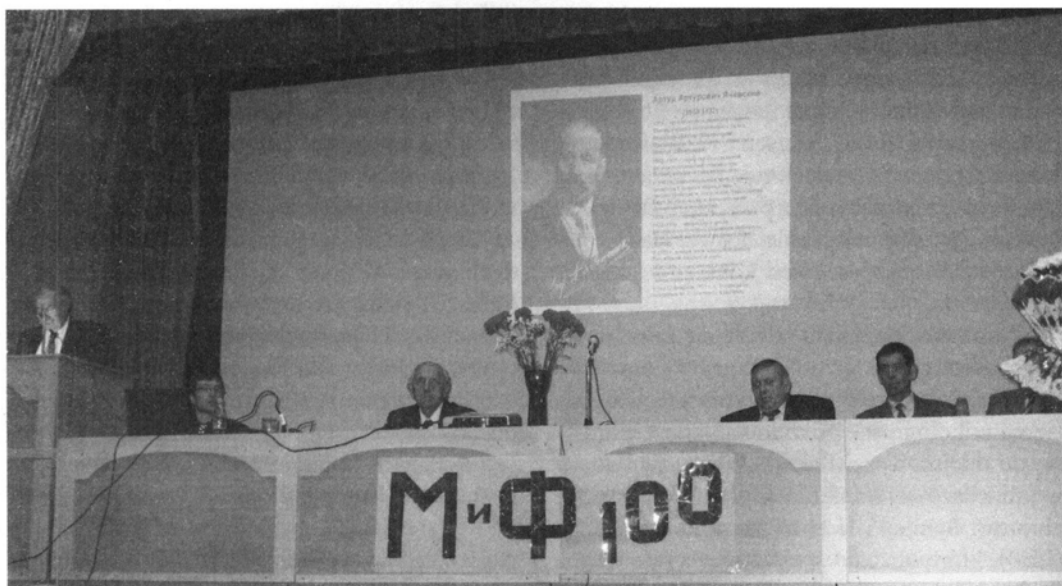
z Instytutu Botaniki Komarowa Rosyjskiej Akademii Nauk w Sankt Petersburgu, na czele z A. Kowalenką i N. Psurtsewą. W kongresie uczestniczyło 281 osób z 40 krajów nie tylko Europy, ale i Azji, Ameryki Północnej, Afryki i Australii. Najliczniejszą grupę, 123 osób, stanowili Rosjanie, a drugą co do wielkości, 17 osób, Polacy z ośrodków naukowych takich jak Kraków, Łódź, Warszawa, Poznań, Szczecin, Kórnik, Lublin, Białystok i Skierniewice.

Posiedzenia zorganizowano w centrum konferencyjno-hotelowym Park Inn Pulkovskaya. Uroczystego otwarcia Kongresu w imieniu gospodarzy dokonał A. Kowalenko, który wyraził radość z obecności tak wielu mikologów z różnych stron świata. W imieniu European Mycological Association (EMA), zebranych powitał D. Minter, prezydent EMA. Miłym akcentem kończącym uroczystą część była propozycja przesłania życzeń Pani Profesor Alinie Skirgiełło, członkowi honorowemu EMA, która z uwagi na stan zdrowia i zaawansowany wiek po raz pierwszy nie uczestniczyła w KEM osobiście. Brała jednak udział jako współautorka referatu o grzybach podziemnych na terenach

zurbanizowanych, przygotowanego wspólnie z M. Ławrynowicz i D. Ślusarczyk. Mówiąc o roli EMA w ułatwianiu korzystania z literatury, D. Minter podał przykład czasopisma *Acta Mycologica*, udostępnionego na stronie [www.cybertruffle.org.uk/cyberliber](http://www.cybertruffle.org.uk/cyberliber).

W pierwszym dniu sesji referaty plenarne wygłosili D. Hawksworth (Spain/UK) i D. Minter (UK). Pierwszy wskazał na złożoność nomenklatury grzybów, drugi zaś zwrócił uwagę zebranych na potrzebę ochrony grzybów mikroskopijnych oraz jednoczesnego tworzenia dostępnych w internecie baz danych dotyczących poszczególnych gatunków grzybów. Jako godną polecenia podał stronę [www.cybertruffle.org.uk/robitalia](http://www.cybertruffle.org.uk/robitalia), zawierającą informacje taksonomiczne i nomenklaturowe dotyczące ponad 600 tysięcy gatunków grzybów.

Obrady Kongresu koncentrowały się na dziewięciu głównych grupach tematycznych: 1. Systematyka, ewolucja i genetyka grzybów; 2. Grzyby w ekosystemach; 3. Ochrona i różnorodność biologiczna grzybów; 4. Mikologia eksperymentalna; 5. Grzyby w biotechnologii; 6. Grzyby w medycynie i farmacji; 7. Interakcje



Ryc. 1. Otwarcie uroczystości 100-lecia Instytutu A. A. Jacewskiego (fot. D. Ślusarczyk).

Fig. 1. Opening Ceremony of 100 anniversary of A. A. Jacewsky Institute (phot. D. Ślusarczyk).

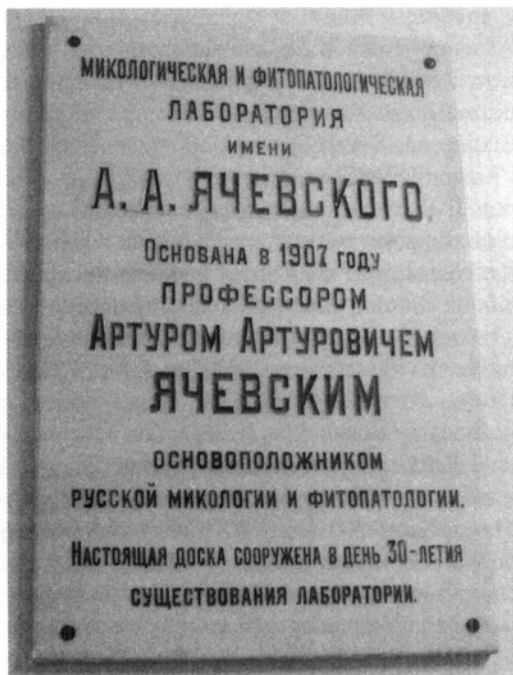
roślina-grzyb; 8. Grzyby fitopatogeniczne; 9. Narzędzia wykorzystywane w studiach mikologicznych.

Integralną częścią były dwa satelitarne sympozja. Pierwsze dotyczyło toksynogennych grzybów mikroskopijnych w Europie. Drugie, pt. „Setna rocznica Laboratorium Jaczewskiego”, odbywało się w miejscowości Puszkin (Ryc. 1), gdzie istniejący od 1907 r. ośrodek słynie z posiadania największego mikologicznego Herbarium (LEP) w Rosji. Założycielem herbarium w 1892 r., a następnie pierwszym dyrektorem Laboratorium (Biura) Mikologii i Fitopatologii (później Instytutu Jaczewskiego), obecnie włączonego do Rosyjskiego Instytutu Ochrony Roślin (VIZR) był Polak, wybitny fitopatolog i mikolog, Profesor A. A. Jaczewski (1863–1932) (Ryc. 2).

Program Kongresu był bardzo bogaty i tematycznie rozległy. Wygłoszono 4 wykłady plenarne i 120 referatów oraz zaprezentowano ok. 200 plakatów.

Obrazy odbywały się w trzech równoległych sesjach, które dotyczyły systematyki i ewolucji grzybów, mikologii stosowanej, grzybów fitopatogenicznych i biotechnologii grzybów. W ramach sesji dotyczącej systematyki grzybów wygłoszono m.in. referaty: na temat ekologicznych aspektów taksonomii grzybów (M. A. Bondartsewa), rodzaju *Ganoderma* (V. Demoulin), badań molekularnych nad rodzajami *Oudemansiella* i *Xerula* (R. H. Petersen i K. W. Hughes). Jednocześnie w przerwach między sesjami była możliwość zapoznania się z plakatami. Ożywione dyskusje służyły wymianie doświadczeń i nawiązywaniu bezpośrednich kontaktów między specjalistami.

W ramach Kongresu odbyła się całodniowa sesja terenowa w Karelii Isthmus (Komarowo – Roshchino). Część uczestników zdecydowała się na mikologiczne poszukiwania, część udała się do miejscowości Puszkin, aby wziąć udział w jubileuszowej konferencji oraz skorzystać ze zbiorów słynnego Herbarium mikologicznego (LEP), które obecnie spełnia niezwykle ważną funkcję dokumentacyjno-badawczą. Zawiera ono ponad 150 tysięcy gatunków z różnych grup taksonomicznych grzybów oraz porostów



Ryc. 2. Tablica upamiętniająca założyciela mikologicznego Herbarium (fot. D. Ślusarczyk).

Fig. 2. Monumental table devoted to the creator of mycological Herbarium (phot. D. Ślusarczyk).

i słuźowców. Kuratorem Herbarium jest L. I. Berestetskaya.

Kolejne odbywające się równolegle sesje były poświęcone: grzybom w ekosystemach, interakcjom roślina-grzyb, różnorodności biologicznej grzybów i ich ochronie oraz grzybom w medycynie. Znalazły się tu referaty z Polski: A. Ronikier na temat problemów taksonomicznych grzybów podsekcji *Omphaliariae*, I. Kałuckiej o sukcesji grzybów ektomikoryzowych w sosnowych uprawach porolnych oraz L. Trochy o morfotypach mikoryz wyróżnionych w czasie badań nad dwunastoma gatunkami drzew obcego pochodzenia.

W ramach Kongresu odbyło się tradycyjnie posiedzenie European Council for Conservation of Fungi (ECCF), na którym przedstawiciele państw członkowskich składali krajowe raporty dotyczące zagrożenia i ochrony grzybów.

Wybrano nowe władze ECCF z B. Senn-Irlet (Szwajcaria) jako przewodniczącą, a funkcję

sekretarza objęła V. P. Hayova (Ukraina). Specjalne podziękowanie skierowano do A. Bohlina, dotychczasowego przewodniczącego, który ze względu na stan zdrowia nie mógł nadal pełnić tej zaszczytnej funkcji.

Na zakończenie Kongresu odbyło się spotkanie European Mycological Association podczas którego D. Minter (UK) jako prezydent podziękował za współpracę zespołowi wchodzącemu w skład prezydium EMA: vice-prezydentowi R. Pöderowi (Austria), sekretarzowi T. Andrianowej (Ukraina), skarbnikowi S. Diamandisowi (Grecja), sekretarzowi członkowskiemu I. Kałuckiej (Polska) i sekretarzowi spotkań I. Kautmanovej (Słowacja) oraz całej grupie członków zarządu: R. Agarerowi, L. van Griensvenowi, D. Hawksworthowi, A. Kowalence, M. Ławrynowicz, E. Parmasto i C. Perini. Zebrani entuzjastycznie poparli propozycję nadania A. Bohlinowi członkostwa honorowego EMA. W punkcie dotyczącym kandydatów na prezydenta EMA wywiązała się dyskusja, w wyniku której zaproponowano, aby w sytuacji, gdy Europejskie Towarzystwo Mikologiczne stoi przed wieloma problemami organizacyjnymi, funkcję prezydenta mógł pełnić najlepiej zorientowany i doświadczony D. Minter. Zebrani opowiedzieli się za tym rozwiązaniem, proponując odpowiednią poprawkę do statutu, którego niektóre punkty jeszcze są dyskutowane. Wybrany na nową kadencję D. Minter jako prezydent podziękował za okazane mu uznanie i zaufanie. W skład nowego prezydium EMA weszli: S. Diamandis jako vice prezydent, T. Andrianova jako sekretarz, Z. Gonou-Zagou jako skarbnik oraz I. Kałucka w dalszym ciągu jako sekretarz członkowski.

Przeprowadzono także wybory Rady Towarzystwa składającego się z reprezentantów wszystkich krajów. Grupa naszych mikologów wytypowała M. Ławrynowicz na przedstawiciela Polski. Następny Kongres odbędzie się w dniach 26–30 września 2011 roku w Grecji.

Na zakończenie Kongresu odbył się bankiet w miejscowości Peterhof, malowniczo położonej posiadłości carskiej. Uroczystość miała charakter integracyjny, dający sposobność do pogłębienia istniejących i nawiązania nowych kontaktów,

a także wyrażenia wdzięczności organizatorom za wszelkie starania, które zaowocowały udanym Kongresem.

Maria ŁAWRYNOWICZ  
Dominika ŚLUSARCYK

**MURAWY KSEROTERMICZNE  
REGIONU KUJAWSKO-POMORSKIEGO  
– STAN ZACHOWANIA, OCHRONA  
I PERSPEKTYWY  
(BYDGOSZCZ, 28–30 MAJA 2009)**

**Xerothermic grasslands of the Kujawsko-  
Pomorski region: state of preservation,  
protection and perspectives  
(Bydgoszcz, Poland, 28–30 May 2009)**

W tym roku przypadła 40 rocznica działalności Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego. W ramach tych obchodów, w dniach 28–30 maja 2009 roku w Bydgoszczy, odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa zorganizowana przez pracowników Katedry Botaniki Wydziału Nauk Przyrodniczych tego uniwersytetu. Współorganizatorami konferencji były: Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy oraz Zespół Parków Krajobrazowych: Chełmińskiego i Nadwiślańskiego, reprezentowane odpowiednio przez: dr Ewę Krasicką-Korczyńską oraz dr. Jarosława Pająkowskiego. Komitet Honorowy konferencji stanowili: J. M. Rektor UKW prof. dr hab. Józef Kubik, dyrektor Instytutu Biologii Środowiska prof. dr hab. Józef Banaszak i dziekan Wydziału Nauk Przyrodniczych dr hab. Sławomir Kaczmarek, prof. nadzw. UKW. Komitet naukowy reprezentowali: prof. dr hab. Mirosława Ceynowa-Giełdon jako przewodnicząca, dr hab. Halina Ratyńska, prof. nadzw. UKW, jako kierownik naukowy konferencji oraz prof. dr hab. Adam Boratyński, a obowiązki sekretarza naukowego podjęła dr Barbara Waldon. W skład Komitetu Organizacyjnego wchodziły również mgr Renata Hoffmann i mgr Ewa Wachowiak. Miejszem obrad referatowej sesji plenarnej, sesji posterowej jak i imprez towarzyszących konferencji były

nowoczesna aula, sale i korytarze w niedawno powstałym budynku Instytutu Biologii Molekularnej UKW przy ul. Chodkiewicza 30.

Podczas otwarcia konferencji prof. J. Banaśzak nawiązał do rocznicy powstania Uniwersytetu poprzez krótkie przedstawienie 40-letniej historii uczelni. Powstała ona w 1969 roku jako Wyższa Szkoła Nauczycielska, w latach 1974–2005 działała jako Wyższa Szkoła Pedagogiczna, przekształcona następnie w Akademię Bydgoską, później zaś w Uniwersytet Kazimierza Wielkiego. Mimo swej stosunkowo niewielkiej bazy lokalowej i niezbyt licznego personelu, odegrała ważną rolę w rozwoju regionu i wniosła znaczący wkład w rozwój nauki polskiej. Prelegent przedstawił także pokrótce historię powołania i działalności Instytutu Biologii Środowiska, którym kieruje, jego teraźniejszość oraz nowe kierunki badań i plany badawczo-rozwojowe.

W konferencji, oprócz przedstawicieli gospodarzy, wzięli udział goście z ośrodków naukowych Polski i Ukrainy. Na konferencji dominowały referaty poświęcone dynamice zmian zachodzących w zbiorowiskach muraw kserotermicznych, zwłaszcza zaś ich reakcji na zmiany sposobu ich użytkowania. Nie zabrakło również dyskusji na temat perspektyw zachowania tych siedlisk przez podejmowanie różnorodnych form ochrony, zwłaszcza czynnej.

W trakcie konferencji, w ramach sesji plenarnej, wygłoszono 16 referatów, które w wielu przypadkach stanowiły wynik długoletnich prac tak pojedynczych osób jak i całych zespołów badawczych. Wprowadzający referat prof. Jana Marka Matuszkiewicza poświęcony był geobotanicznej specyfice regionu kujawsko-pomorskiego. Obraz dynamiki zmian zbiorowisk muraw kserotermicznych tego regionu przedstawiony został w referatach: dr B. Waldon (we współautorstwie z mgr Aliną Rapacką-Gackowską), dr. Macieja Korczyńskiego i dr. hab. Juliana Chmiela. Rolę tych zbiorowisk w utrzymaniu gatunków rzadkich przedstawili dr Lucjan Rutkowski, mgr Waldemar Heise oraz, prezentując dość nieintuicyjne wyniki badań statystycznych, mgr Katarzyna Barańska (we współautorstwie

z mgr. Michałem Żmihorskim). Uzupełnieniem wiedzy o stanie tych zbiorowisk w innych rejonach kraju były referaty: dr Ewy Szczęśniak o murawach w Sudetach, dr hab. Beaty Babczyńskiej-Sendek (we współautorstwie z mgr Renatą Bulą i dr Teresą Nowak) o stanie muraw Płaskowyżu Twardowickiego (Wyżyna Śląska), dr Bożeny Łuszczyńskiej o florze muraw Garbu Pińczowskiego w Niece Nidziańskiej i prof. dr hab. Czesławy Trąby o różnorodności florystycznej i stanie zachowania muraw w Czumowie koło Hrubieszowa. O szczególnym typie muraw – galmanowych na obszarach przemysłowych – mówiła dr Grażyna Szarek-Łukaszewska (referat we współautorstwie z prof. dr hab. Krystyną Grodzińską). Związane z ochroną zbiorowisk problemy i sposoby radzenia sobie z nimi zostały zaprezentowane w referatach dr. inż. Marka Machnikowskiego i dr E. Krasickiej-Korczyńskiej, która przedstawiła rolę programów rolno-środowiskowych w utrzymaniu muraw. Natomiast dr Dmytro Iakushenko przedstawił pokrótce skutki podejmowanych różnych form ochrony zbiorowisk murawowych w rezerwacie Miodobory na Ukrainie.

Sesję referatową zakończyła burzliwa dyskusja, która głównie dotyczyła efektywności dotychczas stosowanych metod ochrony czynnej oraz kosztów, spodziewanych i realnych wyników podejmowanych prac.

Podzielonej na 4 bloki tematyczne sesji referatowej towarzyszyły prezentacje posterowe (w sumie 38 plakatów), dostępne przez cały czas trwania konferencji. Uczestnicy sesji mogli też podziwiać wystawę fotogramów (autorstwa swych koleżanek i kolegów) obrazujących piękno gatunków kserotermicznych i ich środowiska oraz malownicze krajobrazy dolin Wisły, Noteci i Bugu. Można też było nabyć wydawnictwa naukowe i popularnonaukowe Uniwersytetu. Na zakończenie dość wyczerpującego dnia sesji kameralnych, w ramach uroczystej kolacji (na której swój kularowy ciąg dalszy znalazła niejedna dyskusja fachowa), odbyła się skromna, ale bardzo miła uroczystość – wszyscy zebrani, na czele z dr H. Ratyńską i prof. A. Boratyńskim, złożyli serdeczne gratulacje jubilatce, prof.

Mirosławie Ceynowie-Gieldon, obchodzącej w bieżącym roku 60-lecie swej pracy naukowej, w głównej mierze poświęconej florze i ekologii zbiorowisk kserotermicznych.

Dwudniowa sesja terenowa obejmowała wizyty w najciekawszych rezerwach murawowych regionu kujawsko-pomorskiego, występujących w Dolinie Wisły (29 maja) i Noteci (30 maja).

Szczegółowych informacji o walorach przyrodniczych i historii badań tych obszarów dostarczyły materiały do sesji terenowych autorstwa dr Waldon, dr. Ratyńskiej, dr Krasickiej-Korczyńskiej oraz współprowadzącej sesje prof. Ceynowy-Gieldon. W pierwszym dniu sesji terenowej, obok zagadnień *stricto* botanicznych („Uroczysko Kozielec”, rezerwy: „Zbocza Plutowskie” i „Ostnicowe Parowy Gruczna”), uczestnicy wycieczek mogli zapoznać się z dziejami wczesnego i średniowiecznego osadnictwa (przy rezerwacie-grodzisku „Góra Św. Wawrzyńca”), perłami miejskiej (Chełmno) i wiejskiej (zabytkowa zagroda mennonitów w Chrystkowie) architektury regionu oraz historią rolniczego użytkowania tych terenów. Jej ożywianiem zajmuje się obecnie Towarzystwo Przyjaciół Dolnej Wisły, wskrzeszając ginące już tradycje i kolekcjonując dawne i zanikające odmiany drzew i krzewów owocowych. Degustacja pieczonego „na żywo” według dawnych receptur chleba w prowadzonym przez to prężnie działające stowarzyszenie ośrodka w Grucznie, stanowiła smakowity akcent na zakończenie pierwszego dnia sesji terenowej. Jego miłej atmosfery nie był w stanie zepsuć towarzyszący z początku uczestnikom rześisty majowy deszcz. Drugi dzień wycieczek przebiegał już pod znakiem dużo suchszej pogody, co pozwoliło wszystkim w pełni nacieszyć się urokami rezerwatu „Skarpy Ślesieńskie”. Jego stepowe zbiorowiska swe istnienie zawdzięczają w olbrzymiej mierze działalności człowieka – a mianowicie przeprowadzeniu linii kolejowej Poznań-Bydgoszcz w połowie XIX w. i związanym z tym powstaniem stromych skarp o dokładnie południowej ekspozycji. Po zwiedzeniu tych bardzo ciepłych i suchych siedlisk przyszła

kolej na transekt w okolicach Szubina przez świeże i zmiennowilgotne łąki doliny Gąsawki (dopływu Noteci), wśród których (oprócz wilgociolubnych rarytasów jak *Laserpitium prutenicum*, *Ostericum palustre*, *Viola stagnina* czy *Ophioglossum vulgatum*), na suchszych, wyniesionych ponad przeciętny poziom doliny stanowiskach (np. na wydmowym pagórku koło Fulusza) trafiały się takie ciepłolubne rzadkości, jak *Pulmonaria angustifolia*, *Scorzonera purpurea* czy *Aster linosyris*. Sesję zakończył smaczny obiad w oryginalnym zajeździe „Stara Winnica” w miejscowości Kołaczkowo.

Większość wystąpień oraz tematów prezentowanych na posterach będzie opublikowana w formie artykułów w wydawnictwie monograficznym, którego ukazanie się jest planowane na przełomie 2009 i 2010 roku.

Uczestnicy nie szczędzili gratulacji i podziękowań Organizatorom konferencji. Naturalnym było w tej sytuacji pytanie o kontynuację tak ciekawego wydarzenia naukowego. Miejmy nadzieję, że podobne imprezy, organizowane być może w różnych obfitujących w stepowe zbiorowiska okolicach kraju, staną się stałą pozycją w kalendarium naukowych spotkań polskich botaników.

Elżbieta CIEŚLAK, Wojciech PAUL,  
Magdalena SZCZEPANIAK

## Z ŻYCIA PTB POLISH BOTANICAL SOCIETY NEWS

### SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI POLSKIEGO TOWARZYSTWA BOTANICZNEGO W 2008 ROKU

#### Polish Botanical Society in 2008

Podstawę do opracowania sprawozdania stanowiły:

1. protokoły zebrań Zarządu Głównego PTB,
2. sprawozdanie z działalności Biblioteki PTB,